Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 30 ta' Ġunju 2023
(OR. en)

11137/23

ECOFIN 662
UEM 196
SOC 488
EMPL 339
COMPET 683
ENV 762
EDUC 275
RECH 307
ENER 398
JAI 908
GENDER 139
ANTIDISCRIM 133
JEUN 177
SAN 414

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti/Kunsill
Nru. dok. preċ.:	9828/1/23 REV 1
Nru dok. Cion:	COM(2023) 607 final
Suġġett:	RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 tal-Irlanda u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 tal-Irlanda

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż l-abbozz ta' Rakkomandazzjoni tal-Kunsill imsemmi hawn fuq, kif diskuss mill-Kunsill u l-Kunsill Ewropew, abbażi tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni COM(2023) 607 final.

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

ta' …

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 tal-Irlanda u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 tal-Irlanda

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 121(2) u l-Artikolu 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet baġitarji u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politiki ekonomiċi[1], u b'mod partikolari l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat tal-Politika Ekonomika,

Billi:

[1] ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

(1) Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[2], li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza ("il-Faċilità"), daħal fis-seħħ fid-19 ta' Frar 2021. Il-Faċilità tipprovdi appoġġ finanzjarju lill-Istati Membri għall-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti, li jinvolvu impuls fiskali ffinanzjat mill-Unjoni. F'konformità mal-prijoritajiet tas-Semestru Ewropew, il-Faċilità tikkontribwixxi għall-irkupru ekonomiku u inklużiv u għall-implimentazzjoni ta' riformi u investimenti sostenibbli u li jtejbu t-tkabbir, b'mod partikolari riformi u investimenti biex jippromwovu t-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali u biex jagħmlu l-ekonomiji tal-Istati Membri aktar reżiljenti. Tgħin ukoll biex issaħħaħ il-finanzi pubbliċi u tagħti spinta lit-tkabbir u l-ħolqien tal-impjiegi fuq terminu medju u twil, ittejjeb il-koeżjoni territorjali fl-Unjoni u tappoġġa t-tkomplija tal-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-kontribuzzjoni finanzjarja massima għal kull Stat Membru taħt il-Faċilità ġiet aġġornata fit-30 ta' Ġunju 2022, f'konformità mal-Artikolu 11(2) tar-Regolament (UE) 2021/241.

2 Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17).

(2) Fit-22 ta' Novembru 2022, il-Kummissjoni adottat l-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli tal-2023, li ta bidu għas-Semestru Ewropew tal-2023 għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika. Fit-23 ta' Marzu 2023, il-Kunsill Ewropew approva l-prijoritajiet tal-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir Sostenibbli 2023, li huma ċċentrati madwar l-erba' dimensjonijiet tas-sostenibbiltà kompetittiva. Fit-22 ta' Novembru 2022, abbażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[3], il-Kummissjoni adottat ukoll ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija 2023, li fih hija ma identifikatx lill-Irlanda bħala wieħed mill-Istati Membri li jista' jiġi affettwat jew li jista' jkun f'riskju li jiġi affettwat minn żbilanċi. Għaldaqstant mhux meħtieġ rieżami fil-fond. Fl-istess jum il-Kummissjoni adottat ukoll opinjoni dwar l-abbozz ta' pjan baġitarju 2023 tal-Irlanda. Il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro u proposta għar-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi tal-2023, li janalizza l-implimentazzjoni tal-Linji Gwida dwar l-Impjiegi u l-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-Kunsill adotta r-Rakkomandazzjoni dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro[4] ("Rakkomandazzjoni tal-2023 dwar iż-żona tal-euro") fis-16 ta' Mejju 2023 u r-Rapport Konġunt dwar l-Impjiegi fit-13 ta' Marzu 2023.

(3) Filwaqt li l-ekonomiji tal-Unjoni qed juru reżiljenza notevoli, il-kuntest ġeopolitiku għad għandu impatt negattiv. Hekk kif l-Unjoni qed tappoġġa b'mod sod lill-Ukrajna, l-aġenda tal-politika ekonomika u soċjali tal-Unjoni hija ffukata fuq it-tnaqqis tal-impatt negattiv tax-xokkijiet tal-enerġija fuq l-unitajiet domestiċi u d-ditti vulnerabbli fuq terminu qasir, u fuq iż-żamma tal-isforzi biex titwettaq it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, jiġi appoġġat it-tkabbir sostenibbli u inklużiv, tiġi ssalvagwardjata l-istabbiltà makroekonomika u tiżdied ir-reżiljenza fuq terminu medju. Hija tiffoka ħafna wkoll fuq iż-żieda fil-kompetittività u l-produttività tal-Unjoni.

---

[3] Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi (ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25).

[4] Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Mejju 2023 dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro (ĠU C 180, 23.5.2023, p. 1).

(4) Fl-1 ta' Frar 2023, il-Kummissjoni ħarġet komunikazzjoni bit-titolu "Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku għal Żmien l-Emissjonijiet Żero Netti" ("il-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku"). L-għan tal-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku huwa biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-industrija b'emissjonijiet żero netti tal-Unjoni u tiġi appoġġata t-tranżizzjoni rapida lejn in-newtralità klimatika. Huwa jikkomplementa l-isforzi li għaddejjin bil-Patt Ekoloġiku Ewropew u r-REPowerEU. Huwa għandu l-għan ukoll li jipprovdi ambjent li jappoġġa aktar iż-żieda fil-kapaċità tal-manifattura tal-Unjoni għat-teknoloġiji u l-prodotti b'emissjonijiet żero netti meħtieġa biex jintlaħqu l-miri klimatiċi ambizzjużi tal-Unjoni, u biex jiġi żgurat aċċess għal materja prima kritika rilevanti, inkluż bid-diversifikazzjoni tal-akkwist, l-isfruttament kif xieraq tar-riżorsi ġeoloġiċi fl-Istati Membri u l-massimizzazzjoni tar-riċiklaġġ tal-materja prima. Il-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku huwa bbażat fuq erba' pilastri: ambjent regolatorju prevedibbli u simplifikat, aċċess imħaffef għall-finanzjament, it-titjib tal-ħiliet, u kummerċ miftuħ għal ktajjen tal-provvista reżiljenti. Fis-16 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni ħarġet komunikazzjoni bit-titolu "Il-kompetittività fit-tul tal-UE: inħarsu lil hinn mill-2030", strutturata fuq disa' xpruni li jsaħħu lil xulxin bl-għan li ssir ħidma lejn qafas regolatorju li jżid it-tkabbir. Hija tistabbilixxi prijoritajiet ta' politika mmirati biex jiżguraw b'mod attiv titjib strutturali, investiment iffukat tajjeb u miżuri regolatorji għall-kompetittività fit-tul tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha. Ir-rakkomandazzjonijiet ta' hawn taħt jgħinu biex jiġu indirizzati dawk il-prijoritajiet.

(5) Fl-2023, is-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika qed ikompli jevolvi f'konformità mal-implimentazzjoni tal-Faċilità. L-implimentazzjoni sħiħa tal-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza tibqa' essenzjali għat-twettiq tal-prijoritajiet ta' politika taħt is-Semestru Ewropew, billi l-pjanijiet jindirizzaw ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż kollha jew subsett sinifikanti minnhom maħruġa f'dawn l-aħħar snin. Ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż tal-2019, l-2020 u l-2022 jibqgħu ugwalment rilevanti għall-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza riveduti, aġġornati jew emendati f'konformità mal-Artikoli 14, 18 u 21 tar-Regolament (UE) 2021/241.

(6) Ir-Regolament (UE) 2023/435 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[5] ("ir-Regolament REPowerEU"), li ġie adottat fis-27 ta' Frar 2023, għandu l-għan li jipproċedi malajr bl-eliminazzjoni gradwali tad-dipendenza tal-Unjoni fuq l-importazzjoni tal-fjuwils fossili Russi. Dan ser jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-enerġija u d-diversifikazzjoni tal-provvista tal-enerġija tal-UE, filwaqt li jżid l-użu tal-enerġija rinnovabbli, il-kapaċitajiet tal-ħżin tal-enerġija u l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija. Ir-Regolament REPowerEU jippermetti lill-Istati Membri jżidu kapitolu ġdid tar-REPowerEU mal-pjanijiet nazzjonali tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza sabiex jiffinanzjaw riformi u investimenti ewlenin li ser jgħinu biex jintlaħqu l-objettivi tar-REPowerEU. Dawk ir-riformi u l-investimenti ser jgħinu wkoll biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-industrija b'emissjonijiet żero netti tal-Unjoni kif deskritt fil-Pjan Industrijali tal-Patt Ekoloġiku u ser jindirizzaw ir-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż relatati mal-enerġija maħruġa lill-Istati Membri fl-2022 u, fejn applikabbli, fl-2023. Ir-Regolament REPowerEU jintroduċi kategorija ġdida ta' appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli, li ssir disponibbli għall-Istati Membri sabiex jiffinanzjaw riformi u investimenti ġodda relatati mal-enerġija skont il-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza.

---

5 Ir-Regolament (UE) 2023/435 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Frar 2023 li jemenda r-Regolament (UE) 2021/241 fir-rigward tal-kapitoli REPowerEU fil-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1303/2013, (UE) 2021/1060 u (UE) 2021/1755, u d-Direttiva 2003/87/KE (ĠU L 63, 28.2.2023, p. 1).

(7) Fit-8 ta' Marzu 2023, il-Kummissjoni adottat komunikazzjoni li tipprovdi gwida għall-politika fiskali għall-2024 ("il-komunikazzjoni tat-8 ta' Marzu 2023"). Hija għandha l-għan li tappoġġa t-tħejjija tal-programmi ta' stabbiltà u konverġenza tal-Istati Membri u b'hekk issaħħaħ il-koordinazzjoni tal-politika. Il-Kummissjoni fakkret li l-klawżola liberatorja ġenerali tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir ser tiġi diżattivata fi tmiem l-2023. Hija appellat għal politiki fiskali fl-2023-2024 li jiżguraw is-sostenibbiltà tad-dejn fuq terminu medju u li jżidu t-tkabbir potenzjali b'mod sostenibbli u stiednet lill-Istati Membri biex jistabbilixxu fil-programmi ta' stabbiltà u konverġenza tagħhom tal-2023 kif il-pjanijiet fiskali tagħhom ser jiżguraw li l-valur ta' referenza tat-Trattat ta' 3 % tal-prodott domestiku gross (PDG) jiġi rispettat u jiżguraw tnaqqis plawżibbli u kontinwu tad-dejn, jew biex id-dejn jinżamm f'livelli prudenti fit-terminu medju. Il-Kummissjoni stiednet ukoll lill-Istati Membri jeliminaw gradwalment il-miżuri fiskali nazzjonali introdotti biex jipproteġu lill-unitajiet domestiċi u lid-ditti mix-xokk tal-prezz tal-enerġija, u jibdew bl-inqas miżuri mmirati. Hija indikat li, jekk ikun meħtieġ li l-miżuri ta' appoġġ jiġu estiżi minħabba pressjonijiet tal-prezzijiet tal-enerġija mġedda, jenħtieġ li l-Istati Membri jimmiraw aħjar tali miżuri lejn unitajiet domestiċi u ditti vulnerabbli. Il-Kummissjoni ddikjarat li r-rakkomandazzjonijiet fiskali jkunu kwantifikati u differenzjati. Barra minn hekk, kif propost fil-komunikazzjoni tagħha tad-9 ta' Novembru 2022 dwar l-orjentazzjonijiet għal riforma tal-qafas tal-governanza ekonomika tal-UE, ir-rakkomandazzjonijiet fiskali jiġu fformulati abbażi tan-nefqa primarja netta. Hija rrakkomandat li l-Istati Membri kollha jkomplu jipproteġu l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali u jiżguraw l-użu effettiv tal-Faċilità u ta' fondi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari fid-dawl tal-objettivi tat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali u tar-reżiljenza. Il-Kummissjoni indikat li ser tipproponi lill-Kunsill jiftaħ proċeduri ta' defiċit eċċessiv ibbażati fuq id-defiċit fir-rebbiegħa tal-2024 abbażi tad-data tal-eżitu għall-2023, f'konformità mad-dispożizzjonijiet legali eżistenti.

(8) Fis-26 ta' April 2023, il-Kummissjoni ppreżentat proposti leġiżlattivi biex timplimenta riforma komprensiva tar-regoli ta' governanza ekonomika tal-Unjoni. L-objettiv ċentrali tal-proposti huwa li tissaħħaħ is-sostenibbiltà tad-dejn pubbliku u li jiġi promoss it-tkabbir sostenibbli u inklużiv fl-Istati Membri kollha permezz ta' riformi u investimenti. Fil-proposti tagħha, il-Kummissjoni għandha l-għan li ttejjeb is-sjieda nazzjonali, tissimplifika l-qafas u timxi lejn fokus akbar fuq terminu medju, flimkien ma' infurzar effettiv u aktar koerenti. Skont il-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2023 dwar l-orjentazzjonijiet għal riforma tal-qafas tal-governanza ekonomika tal-UE, l-objettiv huwa li l-ħidma leġiżlattiva tiġi konkluża fl-2023.

(9) Fit-28 ta' Mejju 2021, l-Irlanda ppreżentat il-pjan nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza tagħha lill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 18(1) tar-Regolament (UE) 2021/241. Skont l-Artikolu 19 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Kummissjoni vvalutat ir-rilevanza, l-effettività, l-effiċjenza u l-koerenza tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, f'konformità mal-linji gwida tal-valutazzjoni stabbiliti fl-Anness V għal dak ir-Regolament. Fit-8 ta' Settembru 2021, il-Kunsill adotta d-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tiegħu dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għall-Irlanda[6]. Ir-rilaxx tal-pagamenti parzjali jiddependi fuq l-adozzjoni ta' deċiżjoni mill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 24(5) tar-Regolament (UE) 2021/241, li tiddikjara li l-Irlanda tkun laħqet b'mod sodisfaċenti l-istadji importanti u l-miri rilevanti stabbiliti fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill. It-twettiq sodisfaċenti jippresupponi li l-kisba tal-istadji importanti u l-miri preċedenti ma tkunx treġġgħet lura.

---

6 ST 11046/21; ST 11046/21 ADD 1.

(10) Fl-4 ta' Mejju 2023 l-Irlanda ppreżentat il-Programm Nazzjonali ta' Riforma 2023 tagħha, u l-Programm ta' Stabbiltà 2023 fit-2 ta' Mejju 2023, f'konformità mal-iskadenza stabbilita fl-Artikolu 4(1) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97. Biex jitqiesu l-konnessjonijiet ta' bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati flimkien. F'konformità mal-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) 2021/241, il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2023 jirrifletti wkoll ir-rappurtar biannwali tal-Irlanda dwar il-progress li sar fil-kisba tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tagħha.

(11) Fl-24 ta' Mejju 2023, il-Kummissjoni ppubblikat ir-rapport tagħha tal-pajjiż 2023 għall-Irlanda. Dan ivvaluta l-progress tal-Irlanda fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż rilevanti adottati mill-Kunsill bejn l-2019 u l-2022, u qieset l-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza min-naħa tal-Irlanda. Abbażi ta' dik l-analiżi, ir-rapport tal-pajjiż identifika lakuni fir-rigward ta' dawk l-isfidi li mhumiex indirizzati jew li huma indirizzati biss parzjalment mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll sfidi ġodda u emerġenti. Hija vvalutat ukoll il-progress tal-Irlanda fl-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u fil-kisba tal-miri ewlenin tal-Unjoni dwar l-impjiegi, il-ħiliet u t-tnaqqis tal-faqar, kif ukoll il-progress fil-kisba tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti.

(12) Skont id-data vvalidata mill-Eurostat, il-bilanċ tal-gvern estiż tal-Irlanda tjieb minn deficit ta' 1.6 % tal-PDG fl-2021 għal surplus ta' 1.6 % fl-2022, filwaqt li d-dejn tal-gvern estiż naqas minn 55.4 % tal-PDG fi tmiem l-2021 għal 44.7 % fi tmiem l-2022.

(13) Il-bilanċ tal-gvern estiż intlaqat mill-miżuri ta' politika fiskali meħuda biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Fl-2022, tali miżuri ta' politika fiskali li jnaqqsu d-dħul kienu jinkludu tnaqqis fid-dazju tas-sisa fuq il-fjuwils u tnaqqis fit-taxxa fuq il-valur miżjud fuq il-gass u l-elettriku, filwaqt li tali miżuri ta' politika fiskali li jżidu n-nefqa kienu jinkludu pagamenti lill-kontijiet tal-elettriku domestiċi kollha u firxa ta' trasferimenti soċjali. L-istima tal-Kummissjoni tal-kost baġitarju nett ta' dawk il-miżuri kienet ta' 0.5 % tal-PDG fl-2022. Il-bilanċ tal-gvern estiż ġie affettwat ukoll mill-kost baġitarju tal-offerta ta' protezzjoni temporanja għall-persuni spostati mill-Ukrajna, li huwa stmat għal 0.1 % tal-PDG fl-2022. Fl-istess ħin, il-kost stmat tal-miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19 naqas għal 0.7 % tal-PDG fl-2022, minn 2.8 % fl-2021.

(14) Fit-18 ta' Ġunju 2021, il-Kunsill irrakkomanda li fl-2022 l-Irlanda[7] tkompli ssegwi pożizzjoni fiskali ta' appoġġ, inkluż mill-impuls ipprovdut mill-Faċilità, u tippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali.

---

[7] Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2021 li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2021 tal-Irlanda (ĠU C 304, 29.7.2021, p. 28).

(15) Skont l-istimi tal-Kummissjoni, il-pożizzjoni fiskali[8] fl-2022 kienet ġeneralment newtrali, b'-0.2 % tal-PDG, li kienet xierqa f'kuntest ta' inflazzjoni għolja. Kif irrakkomandat mill-Kunsill, l-Irlanda kompliet tappoġġa l-irkupru b'investimenti li għandhom jiġu ffinanzjati mill-Faċilità. In-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet taħt il-Faċilità u minn fondi oħra tal-Unjoni ammontat għal 0.04 % tal-PDG fl-2022 (0.1 % tal-PDG fl-2021). L-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali pprovda kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0.1 punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali[9]. Għalhekk, l-Irlanda żammet l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali, kif irrakkomandat mill-Kunsill. Fl-istess ħin, it-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata nazzjonalment (nett minn miżuri ġodda ta' dħul) tat kontribuzzjoni fil-parti l-kbira newtrali ta' -0.2 ta' punt perċentwali għall-pożizzjoni fiskali. Għalhekk, l-Irlanda llimitat it-tkabbir fin-nefqa kurrenti ffinanzjata fil-livell nazzjonali b'mod suffiċjenti.

(16) Ix-xenarju makroekonomiku li jirfed il-projezzjonijiet baġitarji fil-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 huwa konformi mat-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għall-2023 u kawt minn hemm 'il quddiem. Il-Gvern jipprojetta li l-PDG reali jikber b'5.6 % fl-2023 u b'4.1 % fl-2024. B'paragun ma' dan, it-tbassir tar-rebbiegħa tal-2023 tal-Kummissjoni jipprojetta tkabbir tal-PDG reali aktar baxx ta' 5.5 % fl-2023 u tkabbir reali ogħla ta' 5.0 % fl-2024. Ir-rata ta' tkabbir komparattivament ogħla fl-2024 projettata mill-Kummissjoni hija prinċipalment dovuta għal pass aktar sostnut ta' tkabbir fl-esportazzjoni netta. Madankollu, fil-każ tal-Irlanda l-esportazzjoni netta hija soġġetta għal fluttwazzjonijiet kbar billi hija xprunata minn għadd żgħir ta' kumpaniji multinazzjonali kbar, li kellhom suċċess kummerċjali kbir f'dawn l-aħħar snin.

8 Il-pożizzjoni fiskali titkejjel bħala l-bidla fin-nefqa primarja (netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji), bl-esklużjoni tal-miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19 iżda li tinkludi n-nefqa ffinanzjata minn appoġġ (għotjiet) mhux ripagabbli mill-Faċilità u fondi oħra tal-Unjoni, meta mqabbla mat-tkabbir potenzjali fuq terminu medju. Għal aktar dettalji ara l-Kaxxa 1 fit-Tabelli Statistiċi Fiskali.

9 Nefqa kapitali oħra ffinanzjata nazzjonalment tat kontribuzzjoni newtrali ta' 0.0 punt perċentwali tal-PDG.

(17) Fil-Programm ta' Stabbiltà 2023 tiegħu, il-Gvern jistenna li fl-2023 is-surplus tal-gvern estiż ser jiżdied għal 1.8 % tal-PDG. Iż-żieda fl-2023 tirrifletti prinċipalment tkabbir qawwi fid-dħul. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż huwa mistenni li jonqos minn 44.7 % fi tmiem l-2022 għal 40.5 % fi tmiem l-2023. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta surplus tal-gvern ta' 1.7 % tal-PDG għall-2023. Dan huwa konformi mas-surplus ipprojettat fil-Programm ta' Stabbiltà 2023. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta proporzjon simili tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż, ta' 40.4 % fi tmiem l-2023.

(18) Il-bilanċ tal-gvern estiż fl-2023 huwa mistenni li jkompli jiġi affettwat mill-miżuri fiskali meħuda biex jittaffa l-impatt ekonomiku u soċjali taż-żieda fil-prezzijiet tal-enerġija. Dawn jikkonsistu f'miżuri estiżi mill-2022, b'mod partikolari t-tieni sensiela ta' żewġ pagamenti għall-kontijiet tal-elettriku domestiċi kollha, kif ukoll sensiela ġdida ta' trasferimenti soċjali. Il-kost ta' dawk il-miżuri huwa mistenni li jkun ikkumpensat parzjalment minn taxxi fuq profitti mhux mistennija tal-fornituri tal-enerġija, jiġifieri limitu fuq id-dħul mill-produzzjoni tal-elettriku. Meta jitqies dak id-dħul, il-kost baġitarju nett tal-miżuri ta' appoġġ huwa pprojettat fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għal 0.3 % tal-PDG fl-2023[10]. Ma jidhirx li l-biċċa l-kbira tal-miżuri tal-2023 huma mmirati lejn l-aktar entitajiet domestiċi u ditti vulnerabbli, iżda xorta jħarsu s-sinjal tal-prezz biex titnaqqas id-domanda u tittejjeb l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija. B'riżultat ta' dan, l-ammont ta' miżuri ta' appoġġ immirati, li għandhom jitqiesu fil-valutazzjoni tal-konformità mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022[11], huwa stmat fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni għal 0.1 % tal-PDG fl-2023 (meta mqabbel maż-0.0 % tal-PDG fl-2022). Il-kost baġitarju tal-protezzjoni temporanja għall-persuni spostati mill-Ukrajna huwa pprojettat li jiżdied b'0.1 ta' punt perċentwali tal-PDG meta mqabbel mal-2022. Fl-aħħar nett, il-bilanċ tal-gvern estiż fl-2023 huwa mistenni li jibbenefika mit-tneħħija gradwali tal-miżuri temporanji ta' emerġenza relatati mal-kriżi tal-COVID-19, li ġew stmati għal 0.7 % tal-PDG.

---

10 Iċ-ċifra tirrappreżenta l-livell tal-kost baġitarju annwali ta' dawk il-miżuri, inkluż id-dħul u n-nefqa kurrenti kif ukoll – fejn rilevanti – il-miżuri tan-nefqa kapitali.

11 Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022 dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-Irlanda tal-2022 u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-Irlanda tal-2022 (ĠU C 334, 1.9.2022, p. 52).

(19) Fir-Rakkomandazzjoni tiegħu tat-12 ta' Lulju 2022, il-Kunsill irrakkomanda li l-Irlanda tieħu azzjoni biex tiżgura li fl-2023 it-tkabbir tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fil-livell nazzjonali jkun konformi ma' pożizzjoni politika newtrali kumplessiva[12], filwaqt li jitqies li l-appoġġ temporanju u mmirat jibqa' jingħata lill-unitajiet domestiċi u lid-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija, u lin-nies li qed jaħarbu mill-Ukrajna. Jeħtieġ li l-Irlanda tkun lesta li taġġusta l-infiq attwali għas-sitwazzjoni li qed tevolvi. L-Irlanda ngħatat ukoll ir-rakkomandazzjoni li tespandi l-investiment pubbliku għat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, u għas-sigurtà tal-enerġija filwaqt li tqis l-inizjattiva REPowerEU, inkluż billi tagħmel użu mill-Faċilità u fondi oħra tal-Unjoni.

(20) Fl-2023, il-pożizzjoni fiskali hija pprojettata fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni li tkun ġeneralment newtrali (0.2 % tal-PDG), f'kuntest ta' inflazzjoni għolja. Dan isegwi pożizzjoni fiskali ġeneralment newtrali fl-2022 (-0.2 % tal-PDG). It-tkabbir fin-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali (nett minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji) fl-2023 huwa pprojettat li jipprovdi kontribuzzjoni restrittiva ta' 0.3 % tal-PDG għall-pożizzjoni fiskali. Dan jinkludi l-ispiża mnaqqsa tal-miżuri ta' appoġġ immirati għall-unitajiet domestiċi u għad-ditti l-aktar vulnerabbli għaż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija b'0.1 % tal-PDG. Dan jinkludi wkoll il-kost ogħla biex tiġi offruta protezzjoni temporanja lill-persuni spostati mill-Ukrajna (b'0.1 % tal-PDG). Fil-qosor, it-tkabbir ipprojettat tan-nefqa kurrenti primarja ffinanzjata fuq livell nazzjonali huwa konformi mar-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2022. In-nefqa ffinanzjata mill-għotjiet taħt il-Faċilità u minn fondi oħra tal-Unjoni hija pprojettata li tammonta għal 0.1 % tal-PDG fl-2023, filwaqt li l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali huwa pprojettat li jipprovdi kontribuzzjoni newtrali għall-pożizzjoni fiskali ta' 0.0 punt perċentwali[13]. Għalhekk, l-Irlanda qed tippjana li tiffinanzja investiment addizzjonali permezz tal-Faċilità u fondi oħra tal-Unjoni, u hija pprojettata li tippreserva l-investiment iffinanzjat fil-livell nazzjonali. Qed tippjana li tiffinanzja l-investiment pubbliku għat-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, u għas-sigurtà tal-enerġija, bħall-faċilitazzjoni tal-użu ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli, kif ukoll li tippermetti l-elettrifikazzjoni ta' teknoloġiji oħra, li huma parzjalment iffinanzjati mill-Faċilità u minn fondi oħra tal-Unjoni.

---

[12] Abbażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni, it-tkabbir potenzjali tal-output fuq terminu medju (medja ta' 10 snin) tal-Irlanda, li jintuża biex titkejjel il-pożizzjoni fiskali, huwa stmat għal 12.3 % f'termini nominali.

[13] Nefqa kapitali oħra ffinanzjata nazzjonalment hija pprojettata li tipprovdi kontribuzzjoni espansjonarja ta' 0.1 punt perċentwali tal-PDG.

(21) Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, is-surplus tal-gvern estiż mistenni jiżdied għal 2.8 % tal-PDG fl-2024. Iż-żieda fl-2024 tirrifletti prinċipalment it-tnaqqis tan-nefqa hekk kif il-miżuri ta' nfiq temporanji ma jitkomplewx. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż mistenni jonqos għal 38.2 % fi tmiem l-2024. Abbażi tal-miżuri politiċi magħrufa fid-data tal-għeluq tat-tbassir, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta surplus tal-gvern ta' 2.2 % tal-PDG fl-2024. Dan huwa aktar baxx mis-surplus ipprojettat fil-Programm ta' Stabbiltà 2023, prinċipalment minħabba nefqa ogħla fit-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni. It-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta proporzjon simili tal-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż ta' 38.3 % fi tmiem l-2024.

(22) Il-Programm ta' Stabbiltà 2023 jipprevedi t-tneħħija gradwali tal-miżuri kollha ta' appoġġ għall-enerġija fl-2024. Il-Kummissjoni tassumi wkoll it-tneħħija gradwali sħiħa tal-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija fl-2024. Dan huwa bbażat fuq is-suppożizzjoni li ma jkunx hemm żidiet ġodda fil-prezzijiet tal-enerġija.

(23) Fil-programm l-Irlanda qed tippjana li fl-2023 u l-2024 tilħaq l-objettiv baġitarju ta' terminu medju — bilanċ baġitarju strutturali ta' -0.5 % tal-PDG[14] — u li żżommu matul il-bqija tal-perjodu tal-programm. Fuq il-bażi tat-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni, il-bilanċ strutturali huwa mbassar li jesperjenza defiċit ta' 0.1 % tal-PDG fl-2023 u surplus ta' 1.0 % tal-PDG fl-2024, 'il fuq mill-objettiv baġitarju fit-terminu medju.

(24) Jekk wieħed jassumi li l-politiki ma jinbidlux, it-tbassir tar-rebbiegħa 2023 tal-Kummissjoni jipprojetta li n-nefqa primarja netta ffinanzjata f'livell nazzjonali[15] tikber għal 1.9 % fl-2024.

---

14 Il-bilanċ strutturali (il-bilanċ aġġustat ċiklikament nett minn miżuri ta' darba u temporanji) li ġie kkalkulat mill-ġdid mill-Kummissjoni bl-użu tal-metodoloġija miftehma b'mod komuni jindika defiċit strutturali ta' 0.9 % tal-PDG fl-2023 u surplus ta' 0.1 % fl-2024.

15 In-nefqa primarja netta hija definita bħala nefqa ffinanzjata nazzjonalment netta minn miżuri ta' dħul diskrezzjonarji u bl-esklużjoni tal-infiq fuq l-imgħax kif ukoll l-infiq ċikliku fuq il-qgħad.

(25) Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, l-investiment tal-gvern huwa mistenni li jiżdied minn 2.0 % tal-PDG fl-2023 għal 2.1 % tal-PDG fl-2024. L-investiment ogħla jirrifletti investiment ogħla ffinanzjat f'livell nazzjonali u investiment ffinanzjat mill-Unjoni, jiġifieri permezz tal-Faċilità. Il-Programm ta' Stabbiltà 2023 jirreferi għal riformi u investimenti li huma mistennija jikkontribwixxu għas-sostenibbiltà fiskali u t-tkabbir sostenibbli u inklużiv. Dawk ir-riformi u investimenti jinkludu aġġornament tal-pjan ta' azzjoni għall-klima u l-bini ta' faċilità ta' ċentru tad-data, li huma wkoll parti mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza.

(26) Il-Programm ta' Stabbiltà 2023 jiddeskrivi perkors fiskali fuq terminu medju sal-2026. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, is-surplus tal-gvern estiż mistenni jiżdied għal 2.9 % tal-PDG fl-2025 u għal 3.1 % sal-2026. Għaldaqstant, il-bilanċ tal-gvern estiż huwa ppjanat li jilħaq il-valur ta' referenza rilevanti tat-Trattat matul l-orizzont tal-Programm. Skont il-Programm ta' Stabbiltà 2023, il-proporzjon tad-dejn għall-PDG tal-gvern estiż mistenni jiżdied minn 38.2 % fi tmiem l-2024 għal 32.0 % sa tmiem l-2026.

(27) Is-sehem tal-popolazzjoni li għandha aktar minn 64 sena meta mqabbel ma' dak tal-popolazzjoni fl-età tax-xogħol (20-64) huwa projettat li se jkun aktar mid-doppju sal-2070, meta jkun hemm anqas minn żewġ kontributuri potenzjali għal kull persuna rtirata meta mqabbla ma' kważi erba' kontributuri fl-2022. Dan it-tixjiħ tal-popolazzjoni jeħtieġ li s-sistema tal-pensjonijiet tkun protetta kontra ż-żieda fl-ispejjeż. Ir-riforma tal-pensjonijiet imħabbra f'Settembru 2022 iżżomm l-età tal-pensjoni għal 66 sena. Il-Gvern għalhekk biħsiebu jindirizza s-sostenibbiltà tas-sistema tal-pensjonijiet fuq in-naħa tal-kontribuzzjonijiet. Fl-2023, il-gvern mistenni jippreżenta pjan direzzjonali għal żieda gradwali fil-kontribuzzjonijiet tal-assigurazzjoni soċjali bejn l-2024 u l-2034. Dan iżid iċ-ċarezza dwar kif qed jippjana li jistabbilixxi l-arranġamenti ta' finanzjament tas-sistema tal-pensjonijiet tal-Istat.

(28) F'konformità mal-Artikolu 19(3), il-punt (b), tar-Regolament (UE) 2021/241 u l-kriterju 2.2 tal-Anness V għal dak ir-Regolament, il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza jinkludi sett estensiv ta' riformi u investimenti li jsaħħu lil xulxin li għandhom jiġu implimentati sal-2026. L-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Irlanda tinsab għaddejja, għalkemm b'dewmien sinifikanti. L-Irlanda waqgħet lura fil-proċess ta' implimentazzjoni minħabba riżorsi limitati u prijoritizzazzjoni insuffiċjenti. L-Irlanda ppreżentat emenda għall-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tagħha f'Mejju 2023. L-Irlanda għad trid tippreżenta l-ewwel talba għall-ħlas tagħha. It-tħejjija ta' kapitolu tar-REPowerEU għadha għaddejja. L-inklużjoni rapida tal-kapitolu l-ġdid tar-REPowerEU fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza ser tippermetti li jiġu ffinanzjati riformi u investimenti addizzjonali b'appoġġ għall-objettivi strateġiċi tal-Irlanda fil-qasam tal-enerġija u t-tranżizzjoni ekoloġika. L-involviment sistematiku u effettiv tal-awtoritajiet lokali u reġjonali, tas-sħab soċjali u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra jibqa' importanti għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, kif ukoll ta' politiki ekonomiċi u tal-impjiegi oħra li jmorru lil hinn minn dak il-pjan, sabiex tiġi żgurata sjieda wiesgħa tal-aġenda ta' politika ġenerali.

(29) Il-Kummissjoni approvat id-dokumenti kollha ta' programmazzjoni tal-politika ta' koeżjoni tal-Irlanda fl-2022. It-tkomplija tal-implimentazzjoni rapida tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni b'komplementarjetà u sinerġija mal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, inkluż il-Kapitolu REPowerEU, hija kruċjali biex tinkiseb it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali, tiżdied ir-reżiljenza ekonomika u soċjali u jinkiseb żvilupp territorjali bbilanċjat fl-Irlanda.

(30) Lil hinn mill-isfidi ekonomiċi u soċjali indirizzati mill-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza u l-programmi tal-politika ta' koeżjoni, l-Irlanda qed tiffaċċa għadd ta' sfidi oħrajn relatati mal-ekonomija ċirkolari, il-provvista tal-ilma tax-xorb u t-trattament tal-ilma mormi, kif ukoll mas-sistema tal-elettriku, l-infrastruttura tal-enerġija u t-teknoloġiji tal-grilji intelliġenti, il-qafas tal-permessi, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija, it-trasport sostenibbli u l-ħiliet meħtieġa għat-tranżizzjoni ekoloġika.

(31) Il-ġenerazzjoni tal-iskart tal-Irlanda qed tkompli tiżdied u għadha ferm ogħla mill-medja tal-Unjoni. Il-prestazzjoni tar-riċiklaġġ tagħha ilha staġnata għal diversi snin. Fl-2021 l-użu ċirkolari tal-materjali żdied kemxejn għal 2 %, iżda jibqa' ferm inqas mill-medja tal-Unjoni ta' 11.7 %. Filwaqt li qed isir titjib fil-ġestjoni tal-iskart, l-impatt tal-pjan ta' azzjoni dwar l-iskart tal-2020 għal ekonomija ċirkolari u l-istrateġija għal ekonomija ċirkolari tal-gvern kollu ppubblikata f'Diċembru 2021 għad irid jinħass. Huma meħtieġa aktar investimenti biex jintlaħqu l-objettivi tal-ekonomija ċirkolari tal-Unjoni. Dan jinvolvi t-titjib tal-infrastruttura tal-ġbir u tat-trattament tal-iskart separat biex l-iskart jiġi ddevjat mir-rimi fil-miżbliet u mill-inċinerazzjoni, b'enfasi partikolari fuq il-plastik u l-bijoskart. Dwar il-ġestjoni u l-kwalità tal-ilma, l-Irlanda qed tħabbat wiċċha ma' infrastruttura qadima u antikwata, li qed tirriżulta f'waħda mill-ogħla rati ta' telf mill-pajpijiet fl-Unjoni. Il-kwalità tal-ilma tax-xorb għadha wkoll problema f'ċerti żoni. Id-degradazzjoni tal-kwalità tal-ilma mill-espansjoni agrikola mhijiex indirizzata biżżejjed. Hemm bżonn ta' investiment fl-infrastruttura fir-restawr tax-xmajjar, kif ukoll approċċ aktar komprensiv għall-kontroll tal-kontaminazzjoni tal-ilma mill-attivitajiet agrikoli.

(32) Fl-2022 is-sistema tal-enerġija tal-Irlanda wriet sinjali ta' vulnerabbiltà billi l-kwistjonijiet tal-provvista tal-elettriku kienu jeħtieġu miżuri ta' appoġġ ta' emerġenza. Il-pjan ta' azzjoni dwar il-klima tagħha jinkludi l-għan ambizzjuż li s-sistema tal-enerġija tal-pajjiż tiġi ttrasformata sal-2030 bil-għan li s-sehem ta' elettriku li jinħoloq minn sorsi rinnovabbli jiżdied għal 80 %. Dan se jirriżulta f'volumi kbar ta' ġenerazzjoni varjabbli. Il-flessibbiltà ta' bħalissa fis-sistema u l-integrazzjoni tagħha mhumiex biżżejjed biex ilaħħqu ma' volumi tant kbar ta' ġenerazzjoni varjabbli u mad-domanda dejjem tikber għall-enerġija, b'mod partikolari miċ-ċentri tad-data, li jistgħu jagħmlu l-kisba tal-mira tas-sorsi rinnovabbli waħda diffiċli. Il-flessibbiltà min-naħa tad-domanda u t-titjib kbir fl-infrastruttura tat-trażmissjoni, tad-distribuzzjoni u tal-ħżin se jkunu elementi ewlenin fit-tnaqqis tad-dipendenza tal-Irlanda fuq l-importazzjoni tal-fjuwils fossili u fl-iffaċilitar u l-aċċellerazzjoni tat-tranżizzjoni tagħha lejn sistema tal-enerġija newtrali għall-klima. L-isfidi ewlenin fl-iżvilupp tal-flessibbiltà min-naħa tad-domanda jinkludu nuqqas ta' strateġija koordinata li tkopri s-sistema kollha tal-enerġija, inkluż it-tisħin u t-tkessiħ, kif ukoll nuqqas ta' infrastruttura ta' arloġġi intelliġenti. It-titjib tal-effiċjenza tas-sistema tal-ippjanar u tal-permessi fir-rigward tar-rinnovabbli, il-ħżin u l-konnetturi tal-grilja billi jiġi żgurat li r-riżorsi xierqa jkunu disponibbli fl-istadji kollha tal-proċessi tal-ippjanar u billi jiġi ssimplifikat il-qafas ġenerali jista' jħaffef l-iżviluppi fuq skala kbira, u b'hekk jaċċellera t-tranżizzjoni ekoloġika.

(33) Il-konsum tal-gass naturali tal-Irlanda naqas b'0.2 % fil-perjodu bejn Awwissu 2022 u Marzu 2023, meta mqabbel mal-konsum medju tal-gass matul l-istess perjodu fil-ħames snin preċedenti, taħt sew il-mira ta' tnaqqis ta' 15 % stabbilita fir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1369[16]. Minkejja li l-Irlanda tikkwalifika għal eżenzjoni minn dik il-mira, hija mħeġġa ssaħħaħ l-isforzi biex tnaqqas temporanjament id-domanda għall-gass sal-31 ta' Marzu 2024 skont ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2023/706[17]. Il-miżuri tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija se jkollhom rwol ewlieni fit-tnaqqis tal-konsum tal-enerġija u fil-kontribut għall-kisba tal-mira għall-Unjoni kollha li jitnaqqsu l-emissjonijiet netti ta' gassijiet serra b'mill-inqas 55 %. L-aġġornamenti tal-enerġija residenzjali, il-modifika retroattiva u l-użu rapidu tat-tisħin rinnovabbli se jkunu kruċjali biex jintlaħqu l-objettivi klimatiċi. Minkejja miri ambizzjużi għall-modifika retroattiva tal-ekwivalenti ta' 500 000 dar għal Klassifikazzjoni Enerġetika tal-Bini (Building Enering Rating, BER) ta' B2, kif ukoll l-installazzjoni ta' 400 000 pompa tas-sħana fid-djar eżistenti biex jissostitwixxu sistemi ta' tisħin antiki u inqas effiċjenti sa tmiem l-2030, għad fadal diffikultajiet l-aktar minħabba n-nuqqas ta' ħaddiema tas-sengħa. L-għadd ta' vetturi tal-passiġġieri b'emissjonijiet żero fil-flotta Irlandiża qed jikber b'mod rapidu minn bażi baxxa ħafna, iżda d-densità tal-punti tal-iċċarġjar pubbliċi qed titħabat biex iżżomm il-pass. Madwar 100 kilometru biss ta' linji ferrovjarji huma elettrifikati, u b'hekk l-Irlanda hija l-pajjiż tal-Unjoni bl-inqas sehem ta' ferroviji elettrifikati. Barra minn hekk, il-konġestjoni fit-toroq tpoġġi piż kbir fuq il-kwalità tal-arja u l-ħin tal-vjaġġaturi.

---

16 Regolament tal-Kunsill (UE) 2022/1369 tal-5 ta' Awwissu 2022 dwar miżuri kkoordinati għal tnaqqis fid-domanda għall-gass (ĠU L 206, 8.8.2022, p. 1).

17 Regolament tal-Kunsill (UE) 2023/706 tat-30 ta' Marzu 2023 li jemenda r-Regolament (UE) 2022/1369 fir-rigward tal-estensjoni tal-perjodu tat-tnaqqis fid-domanda għall-miżuri tat-tnaqqis fid-domanda tal-gass, u t-tisħiħ tar-rapportar u tal-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tagħhom (ĠU L 93, 31.3.2023, p. 1).

(34) In-nuqqas ta' ħaddiema u ħiliet fis-setturi u l-okkupazzjonijiet ewlenin għat-tranżizzjoni ekoloġika, inkluż il-manifattura, l-introduzzjoni u l-manutenzjoni ta' teknoloġiji b'emissjonijiet żero netti, qed joħolqu ostakli fit-tranżizzjoni lejn ekonomija b'emissjonijiet żero netti. Sistemi ta' edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità għolja li jirrispondu għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol li qed jinbidlu u miżuri mmirati ta' titjib tal-ħiliet u taħriġ mill-ġdid huma kruċjali biex jitnaqqas in-nuqqas ta' ħiliet u jiġu promossi l-inklużjoni u r-riallokazzjoni tax-xogħol. Biex tiġi sfruttata l-provvista tax-xogħol mhux sfruttata, dawk il-miżuri jeħtieġ li jkunu aċċessibbli, b'mod partikolari għall-individwi u fis-setturi u r-reġjuni l-aktar affettwati mit-tranżizzjoni ekoloġika. Fl-2022, ġew irrapportati nuqqasijiet ta' ħaddiema fl-Irlanda għal 12-il okkupazzjoni li jeħtieġu ħiliet jew għarfien speċifiċi għat-tranżizzjoni ekoloġika, inkluż professjonisti tal-protezzjoni ambjentali, professjonisti tal-inġinerija u inġiniera tal-elettriku. Barra minn hekk, in-nuqqas ta' ħaddiema ġie rrapportat bħala fattur li jillimita l-produzzjoni fl-industrija (46.8 % tad-ditti) u l-kostruzzjoni (60.3 % tad-ditti).

(35) Fid-dawl tal-valutazzjoni tal-Kummissjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Stabbiltà tal-2023 u l-opinjoni[18] tiegħu hija riflessa fir-rakkomandazzjoni (1).

[18] Skont l-Artikolu 5(2) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97.

(36) Minħabba l-interkonnessjonijiet mill-qrib bejn l-ekonomiji tal-Istati Membri taż-żona tal-euro u l-kontribut kollettiv tagħhom għall-funzjonament tal-unjoni ekonomika u monetarja, il-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri taż-żona tal-euro jieħdu azzjoni, inkluż permezz tal-pjanijiet tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza, biex (i) jippreservaw is-sostenibbiltà tad-dejn u joqogħdu lura minn appoġġ fuq bażi wiesgħa għad-domanda aggregata fl-2023, jimmiraw aħjar il-miżuri fiskali meħuda biex itaffu l-impatt tal-prezzijiet għoljin tal-enerġija u jirriflettu dwar modi xierqa biex inaqqsu l-appoġġ hekk kif jonqsu l-pressjonijiet tal-prezzijiet tal-enerġija; (ii) isostnu livell għoli ta' investiment pubbliku u jippromwovu l-investimenti privati biex jappoġġaw it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali; (iii) jappoġġaw l-iżviluppi fil-pagi li jtaffu t-telf fil-kapaċità tal-akkwist filwaqt li jillimitaw l-effetti sekondarji fuq l-inflazzjoni, ikomplu jtejbu l-politiki attivi tas-suq tax-xogħol u jindirizzaw in-nuqqas ta' ħiliet; (iv) itejbu l-ambjent tan-negozju u jiżguraw li l-appoġġ għall-enerġija lill-kumpaniji jkun kosteffettiv, temporanju u mmirat lejn ditti vijabbli u li jżomm l-inċentivi għat-tranżizzjoni ekoloġika; u (v) jippreservaw l-istabbiltà makrofinanzjarja u jimmonitorjaw ir-riskji filwaqt li jkomplu jaħdmu fuq it-tlestija tal-unjoni bankarja. Għall-Irlanda, ir-rakkomandazzjonijiet (1), (2), (3) u (4) jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-ewwel, it-tieni u r-raba' rakkomandazzjonijiet mogħtija fir-Rakkomandazzjoni tal-2023 dwar iż-żona tal-euro,

B'DAN JIRRAKKOMANDA li l-Irlanda tieħu azzjoni fl-2023 u fl-2024 biex:

1. Tnaqqas gradwalment il-miżuri ta' appoġġ għall-enerġija ta' emerġenza fis-seħħ, malajr kemm jista' jkun fl-2023 u fl-2024. Jekk iż-żidiet imġedda fil-prezzijiet tal-enerġija jkunu jeħtieġu miżuri ta' appoġġ ġodda jew li jitkomplew, tiżgura li tali miżuri ta' sostenn ikunu mmirati lejn il-protezzjoni tal-unitajiet domestiċi u d-ditti vulnerabbli, ikunu fiskalment affordabbli, u jippreservaw l-inċentivi għall-iffrankar tal-enerġija. Filwaqt li żżomm pożizzjoni fiskali soda fl-2024, tippreserva l-investiment pubbliku ffinanzjat fil-livell nazzjonali u tiżgura l-assorbiment effettiv tal-għotjiet taħt il-Faċilità u ta' fondi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari biex trawwem it-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali.

   Għall-perjodu lil hinn mill-2024, tkompli ssegwi l-investimenti u r-riformi li jwasslu għal tkabbir sostenibbli ogħla u tippreserva pożizzjoni fiskali prudenti fuq terminu medju.

   Tiżgura s-sostenibbiltà fiskali tas-sistema tal-pensjonijiet tal-Istat billi jiġu speċifikati l-arranġamenti ta' finanzjament tagħha.

2. Taċċellera b'mod sinifikanti l-implimentazzjoni tal-pjan tagħha għall-irkupru u r-reżiljenza, inkluż billi tiżgura riżorsi suffiċjenti, u tiffinalizza malajr l-addendum u l-kapitolu REPowerEU bil-ħsieb li tibda malajr l-implimentazzjoni tiegħu. Tkompli l-implimentazzjoni rapida tal-programmi tal-politika ta' koeżjoni, f'komplementarjetà u sinerġija mill-qrib mal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza.

3. Taċċellera l-investimenti li jħaffu l-ekonomija ċirkolari. Tkompli tiżviluppa kemm l-infrastruttura tat-trattament tal-iskart assoċjata mal-istadji ogħla tal-ġerarkija tal-iskart kif ukoll l-istrumenti ekonomiċi biex jiġi evitat l-iskart u biex jiżdied il-kontenut użat mill-ġdid, immanifatturat mill-ġdid u rriċiklat. Tiżviluppa sistema aktar effettiva għall-ġbir separat tal-iskart riċiklabbli, inkluż l-iskart bijodegradabbli. Tiddevja l-iskart, b'mod partikolari l-plastik u l-bijoskart, mir-rimi f'landfills u mill-inċinerazzjoni. Iżżid l-isforzi biex taċċellera l-investimenti fl-infrastruttura tal-ilma tax-xorb u tal-ilma mormi.

4. Tnaqqas id-dipendenza ġenerali fuq il-fjuwils fossili. Tiffoka l-isforzi fuq it-titjib tal-flessibbiltà fis-sistema tal-elettriku u fuq it-titjib tal-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija. Tfassal u timplimenta strateġija ddedikata għall-iżvilupp ta' rispons min-naħa tad-domanda u jaċċelleraw l-introduzzjoni ta' infrastruttura ta' arloġġi intelliġenti u teknoloġiji ta' grilji intelliġenti. Tissimplifika l-qafas tal-ippjanar u tal-permessi għas-sorsi ta' enerġija rinnovabbli, għall-ħżin u għall-konnetturi tal-grilja. Timplimenta miżuri addizzjonali li jappoġġaw l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija f'bini privat u pubbliku sabiex jitnaqqsu l-kontijiet tal-enerġija u l-kostijiet tas-sistema enerġetika. Taċċellera l-kostruzzjoni ta' punti tal-iċċarġjar pubbliċi għall-vetturi b'emissjonijiet żero. Iżżid l-isforzi politiċi mmirati lejn il-forniment u l-akkwist tal-ħiliet u l-kompetenzi meħtieġa għat-tranżizzjoni ekoloġika.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Kunsill
Il-President